

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 29. Junii. In Festo SS. Apostolorum Petri & Pauli. Constitues eos
Principes super omnem terram. Sicut fide, sic moribus, veri probantur
subditi tantorum Principum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

bra & maledicta in se introqueri audirent, audirent sine murmure; peterentque omnes paribus animis quid sibi faciendum deinceps esset ad salutem.

Ser. 127. O certe aureum & opportunum Petri Chrysologi dictum: *Joannes virtutum schola, magistrum vite, sanctitatis forma, norma iustitia.*

Unde apparet luculente veritas quo sensu est proposita, ut, qui velint electionem suam certam facere, confideant vitam & verba S. Joannis, quibus tanquam sagitta compungentur, & inhorrescant & inardescant ad melius, ut de se fatebatur S. Augustinus. Vide in ejus die festo. Vide etiam attentius quomodo Christus Dominus prædicationem illam Joannis vocet *consilium Dei* quod quia non sunt secuti, dicuntur *sprevisse illud in semetipsos*, Id est, in suam perniciem & reprobationem, quasi diceret, quod erat eis medium à Deo constitutum ut suam certam electionem facerent, versum est ipsis retrò in occanem ruinæ & perditionis. Quod quidem illis postea gravius & apertius declaravit cum diceret, *venit ad vos Joannes in via iustitia, & non*

Luc. 7.

Matt. 21.

credidistis ei: Publicani autem & meretrices crediderunt ei: vos autem videntes nec poenitentiam habuistis postea, ut crederetis ei. Crediderant ex Pharizæis nonnulli, sed vel plures alii non crediderunt, vel illi ipsi qui crediderant exciderunt à fide, & ad horam tantum exultarunt in luce ejus, ut jam illis dixerat Dominus. O quam verendum ne hic totus sistat dici fructus, exultare ad horam! o quam timendum, ne & ipsa dici exultatio sit potius humana vel etiam sensualis, quam divina vel spiritualis! *Exulta cum tremore.*

Joan. 5.

Ps. 2.

Quæ plura de magnitudine S. Joannis dici possent, peti debent ex hoc triplici capite. Primum est, ex persona Christi affirmantis inter natos mulierum non illo esse majorem. Secundum est, ex ipsius officio quod est esse testis Christi, & quod est esse talem sanctitate, ut jure merito illi credatur testimonium de Christo ferenti. Tertium ex ipsius S. Joannis humilitate quæ summa fuit & cui semper ex æquo respondet Sanctitatis magnitudo. Vide autem in 1. parte, Dominica 2. & 3. Adventus. In 2. Die 2. Aprilis. In 4. Feria 3. Hebdom. 16.

IN FESTO SS. APOSTOLORVM PETRI ET PAULI.

*Die 29.
Junii.*

Constitues eos Principes super omnem terram. Ps. 44.

VERITAS PRACTICA.

Sicut fide, sic moribus, veriprobantur subditi tantorum Principum.

RATIO EST, Quia veri subditi tantorum Principum idcirco fide probantur, quod hi duo præsertim Apostoli fuerint constituti Principes, ut nos docerent veram fidem quam qui non tenent non se illis verè subdunt.

Sed ita etiam sunt constituti Principes ut nos docerent Christianos mores, quos a què servavimus ac fide.

Ergo sicut fide, sic moribus veriprobantur subditi tantorum Principum. Unde apparet quanta sit necessitas operum ac morum fidei Christianæ conformium, cum alioquin nostros non cognoscemus Principes, qui sunt constituti super omnem terram, ut omnis terra subdatur eis, aut per illos Christo Domino, cui non aliter servitur quam intellectu & voluntate, seu fide ac moribus.

I. PUNCTUM.

QUAM verè illi duo inter alios Apostolos constituti sint Principes super omnem terram, patet ex eminenti eorum dignitate & potestate quæ singulariter à Christo Domino donati sunt. Et quidem potestas sancti Petri & ejus successorum Pontificum quæ dicitur potestas clavium tres habet eminentiæ gradus supra quosvis alios Sacerdotes & Pontifices. Primus, quia est universalis & absoluta de remittendis omnibus omnino peccatis, censuris & quibuslibet vinculis dissolvendis quæ animam ligare possent & à Cœli introitu retardare: sic enim illi dictum & successoribus, *Tibi dabo claves regni cœlorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis; & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cœlis.* Quæ potestas aliis Pontificibus est limitata.

Matt. 16.

X 3

limitata, Secundus gradus est, quod hæc potestas in omnes omnino personas extenditur, nullo juris ipsius sicut in aliis, definito termino: *Pasce*, inquit, *agnos meos, Pasce oves meas*; Pasce parvos & magnos; filios & Patres, subditos & Dominos; omnes denique peccatores salvandos, Tertius est, quod hæc potestas est ita perpetua & indeficiens ut portæ inferi non sint prævaliturae adversus eam, sicut prævaluerunt adversus alias aliorum Pontificum sedes, quæ ab hæreticis aut Schismaticis fuerunt occupatæ.

O Beate Cæli lanitor, inquit sanctus Hilarius, *cujus arbitrio claves æterni aditus eraduntur, ejus terreste judicium præjudicata auctoritas sit in cælo: ut quæ in terris aut ligata sunt aut soluta, statuti ejusdem conditionem obtineant & in cælo.*

Act. 2. & 10. Sic ille primus omnium & Judæos & Gentiles convertit, atque à peccatis absolvit, ut est in actis Apostolorum.

POTESTAS verò sancti Pauli quæ dicitur scientiæ ad convertendos homines in tribus etiam excelluit præ cæteris. Primò quidem quia Christum & ejus vitæ mortisque mysteria singulari concepit intelligentia & concipienda proposuit, *Cujus factus sum, inquit, minister secundum gratiam Dei quæ data est mihi secundum operationem ejus. Mihi omnium sanctorum minimo data est gratia hæc in Gentibus, evangelizari investigabiles divitias Christi, & illuminare omnes.* Secundum quo præcellit ejus scientia est, ut

vix ulla gens fuerit quam non per se salve epistolæ erudierit, informavit & permoverit ad Christi cultum. *Præ aliquem, inquit, fructum habeam in vobis sicut & in cæteris gentibus, Græcis ac Barbaris, sapientibus & insipientibus doctior sum ita (quod in me) promptum est, & vobis qui Romæ estis evangelizare.*

1. Cor. 15. Tertium denique quod ipsemet prædicando peragravit plures orbis partes ubi abundantius omnibus cum divina gratia se laborasse scribit, & re ipsa ostendit quam verè esse: Domino, *Vas electionis ut portaret nomen ejus coram gentibus, & Regibus & filiis Israel.* Unde & de illo tam aptè prædicari potest quam quod de sole dicitur:

Eccl. 43. *Vas admirabile, opus Excelsi: magnus Dominus qui fecit illum; & in sermonibus illius festinavit iter.*

O verè digni Principes constituti à Domino *Exodi. 6.* super omnem terram. Iste est Aaron & Moyses quibus præcepit Dominus ut educerent filios Israel de terra Aegypti per curram suam. Hæc sunt duo

luminaria magna quæ creavit Deus super terram unum ut præset dicit, & alterum ut præset nocti. Hi sunt duo Cherubini super arcam ubi divinum oraculum statutum est & sedes Domini. Hi sunt duo Corporis cui capus est Christus, quasi geminum constituti lumen oculorum. Hæc sunt duæ singulares columna arca suis propriis designata nominibus. Hæc sunt duæ olive istæ ad dexteram cantabris & ad sinistram ejus. Isti sunt duo filij olei qui assistunt dominatori univærsæ terræ. **QVOMODO** amplificemus Zorababel? Nam & ipse quasi signum in dextera manu: & IESVM filium Iosedec, qui in diebus suis edificaverunt domum, & exalta verunt templum sanctum Domini, paratum in gloriam sempiternam.

Multi sunt in Scripturis similes typi & figuræ quibus adumbrati sunt hi duo primarij Ecclesiæ viri ac Principes, & quibus recolendis ita potes immorari, ut quæ sunt tamen ædificationis tuæ vel proximi, non omittas revolvere. Quod certè Christo Domino, atque ipsis Apostolis non minus erit gloriosum, quàm si eorum memoriam cogitando vel dicendo celebriorem feceris. Quid enim magni confert quod nostri sint Principes si non sumus eorum subditi? Aut quomodo sumus eorum subditi, si non illis ultro nos subdimus in quibus nostri sunt Principes? Neque enim dignitate tantum sunt principes ut colantur, sed autoritate & potentia ut nobis imperent quæ sunt Christi & salutis, nosque ipsi obsequamur.

Nam arma militia nostra, inquit unus eorum pro utroque, *non carnalia sunt, sed potentia Deo, ad destructionem munitio, consilia destruentes, & omnem altitudinem exsolventem se adversus scientiam Dei, & in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi, & in promptu habentes ulcisci omnem inobedientiam.* Quali diceret, nos ter principatus seu nostra potestas non est similis potestati terrenorum Principum, qui ferro armati, & robore militum cincti, suos sibi subditos in officio continent; sed arma quibus utimur, ipsa est virtus & potentia Dei quam nobis scilicet dedit Deus ad proponenda & persuadenda mysteria fidei & præcepta morum quibus Christo servitur. Quæ quidem potentia & autoritas talis est, ut, si nobis non creditur nec obtemperatur, tam parata sit inobedientibus ultio quàm si Deo ipsi non paruisse. Quamobrem attendendum quid nobis imperent, & an imperatis fideliter obsequamur.

Et quidem quod spectat ad intellectum seu fidem catholicam nemo dubitat eam esse tenendam integerrimè quam illi docuerunt: sed de voluntate & moribus quod scriptis reliquerunt suis, nō ita forte persuasum habes æquè illis esse obtemperādū, in quo certè tantum erras quāvis si illos omnino tuos nō agnosceres Principes Neque enim omnino tuos agnoscis nisi te illis omnino subdas: nec te illis omnino subdes nisi intellectu & voluntate, nisi fide & moribus, utroque simul indivisim, Sicut fide sic moribus veri probantur subditi sanctorum Principum. Cur enim uno te illi subdas & non altero, cum sit par utrobique ratio? Die apertè quod palam profiteris, cur non auderes discedere ab illa integra fide quam docuerunt hi nostri Principes, quamque Romana tenet Ecclesia, nisi quia nobis à Christo tales constituti sunt, ut quod de fide docuerunt, tam fixam firmamque sit nullo unquam ut tempore possit deficere; atque id modò tam verè certoque vigeat, quam si modò ab ipsis traderetur. Ego rogavi pro te Petro, ajebat ille Dominus, ut non deficiat fides tua: hoc ego siagulare privilegium tibi concessum volui, ut non modò tu fide non deficias, quod est commune aliis Apostolis sed nec illa tua fides quam in Romana docebis Cathedra nunquam deficiat, quod tibi est singulare & proprium.

Luc. 22. Sic sanctus Bernardus ad Innocentium, Operet, inquit ad vestrum referri Apostolatam pericula quaque & scandala regni Dei, præsertim qua de fide contingunt. Dignum namque arbitror ibi potissimum rejaciri damna fidei, ubi non possit fides sentire defectum. Cui enim alteri sedi dictum est aliquando ego pro te rogavi, ut non deficiat fides tua? Unde & Divus Hieronymus ad Damasum, Obsecro, inquit, ut mihi literis tuis, si res ascendarum siue dicendarum siue dicendarum trium hypothesis detur auctoritas, non timebo tres hypothesis dicere, si jubeas.

1. 3. Apost. leg. contra Rufin. Itemque de sancto Paulo contra Ruffinum: Scito Romanam fidem Apostolica voce laudatam ejusmodi præstigiis non recipere, etiamsi Angelus aliter annuntiet quàm semel prædicatum est, Pauli auctoritate munitam non esse mutari.

Rom. 1. Atque idcirco hic idem Apostolus ad Romanos scribens, antequam eò duxisset, congaudet illis quod fides eorum annuntietur in universo mundo? sibi que ipse gratulatur quod eam ipsam fidem sit edocuit nec aliam proficitur quàm quæ illis est tradita, quasi diceret, quod & Galatis scriptum: Ego ipse cum Petro contuli quod à

Christo didici, ne in vacuum currerem; ne suspectus alius essem, si cum illo non convenissem cuius indubitata fides erat,

O verè firmam petram super quam ædificata est Ecclesia, & contra quam portæ inferi nil prævalebunt. Nonne ita credis? Non quia præcisè Petrus dixit aut Paulus, sed quia quod dixit Petrus & Paulus, hoc Christus dixit, hoc Deus revelavit, Non enim doctas fabulas secuti nos am fecimus vobis Domini nostri IESU Christi virtutem & præsentiam: sed speculatores facti illius magnitudinis. Sic illi passim quod à Deo acceperunt, se nobis tradere profitentur.

II. PUNCTUM.

SED illi ipsi duo principes sic à Christo Domino sunt constituti, ut nos docerent Christianos mores quos æquè servaremus ac fidem.

Tria hic dicuntur, Primum illis i, si non minus esse ordinarum à Christo Domino ut nos docerent mores quam fidem. Nam cum certum sit sola fide sine bonis moribus neque Christum coli, nec Christianum salvari posse: certè oportebat illos qui præcipuè constituti erant ut Christi cultum & Christi cultorum salutem prædicarent, de bonis moribus edocendis præceptum accepisse: Euntes inquit docete omnes gentes; docentes eos servare omnia quacunque mandavi vobis. **Matt. 28.**

Secundum est, quod in illis docendis moribus & præceptis non minus sint infallibiles nec minoris auctoritatis & potestatis quàm in docenda fide. Cum enim eandem à Christo habeant auctoritatem ad unum æquè ac aliud: quid est quod in fide tradenda essent infallibiles, & non in moribus? Nonne æquè ad omnia quæ docebunt, illis est dictum Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit? **Luc. 10.**

Atque hinc tertium est, quod non minus observanda nobis sunt eorum præcepta moralia, quàm quos vocamus fidei Christianæ articulos, cum non minus illa nobis præcipiant neque minus significant esse ad salutem necessaria, quàm eorum fides, quæ credenda doceat. Hanc ecce vobis, charissimi, ait sanctus Petrus, secundam scribo epistolam, in quibus vestram excito in commotione sinceram mentem, ut memores sitis eorum quæ prædixi, verborum Et post multa: Propter quod, charissimi, satagite immaculati & in violati ei inveniri in pace; & Domini nostri **2. Pet. 3.** lon-

longanimitatem, salutem arbitramini: sicut & charissimus frater noster Paulus, secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis, sicut & in omnibus epistolis. Et concludens; vos igitur fratres prescienter custodite, ne insipientium errore traducti excidatis à propria firmitate.

Quinam porro illi essent insipientes, antè aperuit cum dixit venturos in novissimis diebus in deceptione illusores iuxta proprias concupiscentias ambulantes. Et inanibus dictis avocantes à bonis moribus quos possent inducere ad liberiores genio laxandas secum habenas. Quod ne faceremus nos pramonet, persuadetque sua & fratris sui Pauli auctoritate, quæ certè ad coercendam propriam concupiscentiam sicut jubet, plus apud nos valere debet quam illusorum dicta vel errores insipientium.

Serm. 1.
de Apost.

Sic apud sanctus Bernardus: Hi mihi traditi sunt in Magistros & in Mediatore quibus secrete committere possim. Et post multa: Hi sunt Magistri nostri, qui à Magistro omnium, vias vitæ plenus didicerunt, & docent nos usque in hodiernum diem. Quid ergo docuerunt vel docent nos Apostoli sancti? Non piscatoriam artem, non scenofactoriam vel quidquid huiusmodi est: non Platonem legere, non Aristotelis versutias invertere, non semper discere, nunquam ad veritatis scientiam pervenire. DOCERVNT ME VIVERE. Putas parva res est scire vivere? Magnum aliquid, imò maximum est. Non vivit qui superbia inflatur, qui luxuria sordidatur, qui ceteris inficitur pestibus, quoniam non est vivere, sed vitam confundere, & appropinquare usque ad portas mortis. Bonam autem vitam ego puto, & mala pati, & bona facere: & sic perseverare usque ad mortem. Expende hæc accuratè.

III. PUNCTUM.

SICUT ergo fide sic moribus veri probantur subditi tantorum Principum. Sicut enim qui fidem coram non teneat, non se bonum & fidelem probaret eorum subditum, quia non crederet quod docuerunt, tanquam Principes à Christo constituti ut nos docerent: ita planè qui mores ab eis traditos non observat; quia propterea scientiam constituti sunt Principes ut nos mores docerent, & eorum doctrinæ morum non minus adharetemus in praxi quàm doctrinæ fidei. Sic enim non tantum pro fide Christiana, sed, pro castis moribus quos docebant dicuntur esse accepti apud Deum, & ab eo propterea condemnati. Atque idcirco sanctus ipse Petrus,

S. Ambr.
in Epist.

quanti à nobis deberent fieri præcepta morum & vitæ quæ tradidisset, sic universim docebat. Si refugientes coinquinationes mundi in cognitione Domini nostri & Salvatoris IESU Christi, his rursus implicati superantur, facta sunt eis posteriora, deteriora prioribus: melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiæ, quàm post agnitionem, retrorsum converteri ab eo, quod illis traditum est sancto mandato. Quali diceret, nunquam admitti essent ad fidem; nisi refugientes coinquinationes mundi bonos illos mores statuisset de quibus acceperunt à nobis præceptum: nunc vero cum in fide progressi sunt, putabunt forte sibi esse licitum, ut ab his nostris præceptis resiliant & rursus se mundo inquinant. At verò tantum abest ut id liceat, quàm potius inde magis angeatur peccatum, & minus peccassent non accipiendo fidem & præcepta, quam non stare præceptis acceptis, cum fide retenta.

Sic & sanctus Paulus. Testor coram Deo & Christo IESU, & electis Angelis, ut hæc custodias sine præiudicio, nihil faciens in alteram partem declinando. PRÆCIPIO tibi coram Deo qui vivificat omnia & Christo IESU ut serves mandatum sine macula, irreprehensibile, usque ad adventum Domini nostri IESU Christi. Hoc est esse Principem sic præcipere, & hoc est esse subditum sic parere ut præcipit.

Ne te verò dicas obtui & confundi multitudine præceptorum moralium quæ nobis tradunt hi Principes. Vide quid magis in te repugnet moribus tuo statui convenientibus, & vide quid contra præcipiant: hoc est præceptum quod tibi tradunt, hoc est in quo vel maximè te illis probabis subditum, vel negabis.

An te acedia torporve mentis constringit; nec forte satis vigilas in assidua virtutum praxi? Audi sanctum Petrum: Curam, inquit, omnem subinferentes ministrare in fide vestra virtutem: in virtute autem scientiam: in scientia autem abstinentiam: Et quæ plura sequuntur usque ad nomen capitis versus, ex quo discere non consilium sed præceptum esse, cum pœnæ seu damna proponantur non obsequentibus.

An te piget obedire nonnullis superioribus? Audi sanctum Paulum: Omnis anima potestati-bus sublimioribus subdita sit. Qui resistit Potestati, Dei ordinationi resistit: qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt.

O quam diversi modò mores ab illis quos docuerunt! o quam verè & graviter sanctus Leo: Pudet dicere, sed necesse est non tacere Plus

Serm. 3.
de Apost.

Plus impenditur Damonibus quam Apostolis! An hoc tibi dictum conveniat, apparebit hodie ex correcto vel incorrecto vitio cuius argueris. Nisi enim te corrigas, plus impendes & deferes

Dæmonibus qui te in vitio retinent, quam sanctis illis Apostolis qui te ab eo revocant. *Pudet dicere, sed necesse est non facere.*

DE SANCTO PETRO.

*Et ipsi tanquam lapides vivi super edificamini. 1. Pet. 2.
Super lapidem unum septem oculi sunt. Zacch. 3.*

VERITAS PRACTICA.

Cui sanctus Petrus petra viva non est, Petra est scandali.

RATIO EST, Quia idcirco sanctus Petrus petra viva dicitur, quia qui firmiter illi adhæret, sana fide vivit sanisque moribus.

Sed qui non firmiter se illi adhærent, dicunt inter alia, ipsum fide & moribus peccasse Petrum, quod est eum sibi facere petram scandali sive occasionem sui peccati.

Ergo Cui sanctus Petrus petra viva non est, petra est scandali. Quod certe est diligenter cavendum

I. P U N C T U M.

QUÆ de sancto Petro singularia dicunt Patres & Scripturæ Interpretes, quæque jam partim dicta sunt, hic possunt repeti & referri ad septem capita designanda septem illis mysticis oculis, qui super lapidem unum dicuntur inesse à Propheta Zaccharia. Multis autem ea modis referri possunt. Primo quidem circa eius Personam, septem hæc annotantur. Primum: intuitus **JESUS** imponit ei nomen Cephæ seu Petri. Secundum: ascendit Dominus in navem Petri, unde docet turbas, & tum Petro singulariter dicitur, *Noli timere, ex hoc jam homines eris capiens*. Tertium: solus Petrus unâ cum Domino ambulat super aquas, sicque unicum se Christi vicarium designavit, qui non uni populo sed cunctis præesse deberet, inquit sanctus Bernardus. Quartum: Petro inter omnes confitenti Christum Dominum, Filium Dei, respondet Dominus, *Et ego dico tibi quia tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam: & tibi dabo claves regni caelorum*, Et quæ sequuntur divina verba. Quintum: cum de cunctis Apostolis dixisset Dominus: *Ece Satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum*, tum Petro singulariter, *Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando con-*

Hayneufue Pars tertia

versus confirma fratres tuos. Sextum, in domo Pontificis negantem se Petrum Dominus respicit, tum poenitens Petrus peccatum amarè deflet. Septimum denique, postquam Petrus insignem præ cæteris suum Christo indicavit amorem, *Pasce oves meas*, inquit illi Christus, *Pasce oves meas*, Quibus verbis conceditur illi ovile, ait sanctus Epiphanius.

DEINDE verò hic alius rerum ab ipso gestarum septenarius numerus conficitur, quo singulariter omnium primus & facile princeps agnoscitur. Primus de substituendo in locum Judæ Apostolo verba faciens ad reliquos omnes fideles, qui erant numero fere centum viginti, ab omnibus ne uno quidem refragante, auditur & rem conficit, Primus, accepto Spiritu sancto sermonè habet apud Judæos quorum circiter tria millia primo illo die conversa sunt, Primus, inter omnes primum edit miraculum, Primus, primos ex Credentibus peccatores poena mortis multat, Primus, primum Hæresim archam Simonem Magum refutat, arguit & condemnat, Primus Gentilem Cornelium sibi ab Anglio missum de fide instruit, baptizat & Ecclesiæ aggregat. Primus denique in primo generali concilio palàm loquitur, & agitaram de legalibus abrogandis definit questionem.

SUNT qui ad primam eius sedem ex multis prærogativis, has septem singulares referant. Primo, quod una & sola dicatur Apostolica. Secundo, quod quæ illi adhærent sedes Episcopales, semper teneantur Orthodoxæ, & veræ Ecclesiæ, non item aliæ. Tertio, quod tanquam suprema omnium de aliis omnibus judicet & à nullo judicetur. Quarto, quod leges condat quibus obedire fideles omnes debeant. Quinto, quod in fide & moribus errare non possit. Sexto, quod & locis & temporibus definita non sit, neque unquam defecerit aut desitura sit aliquando. Septimo, quod sola de controversis in fide definit, & de sensu Scripturæ sacræ dijudicet.

Yy ALII